

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

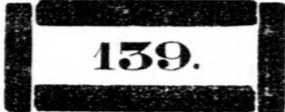
Hirdetési díj: Egy soros hirdetésért 1 kr. ...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. ...

etekben. JOS ÜLET. Francia és harlandi kötőpanutok.

megnyitás. DÉGLŐ. Helyiséget. Matusits József.

Lászlónál. nőrüha zefirek. GYAPJU. gyöngyök. Endre. ISTVÁN K. ZENBEN. ENYEKET. ZÜST és ALPACCA közöket.

Consummatum est. 1890 május 30-án, pénteki napon Magyarország törvényhozó testülete összeült, hogy utolsó tanácskozását tartsa meg a felett, vajjon megengedje-e, hogy Kossuth Lajos mint a magyar haza polgára haljon meg, vagy pedig azért a bűnéért, hogy ezt a hazát jobban szerette mindennél, mi az életben kedves lehet, hogy meggyőződéséhez, mely szerte e hazának egyedül válhatik üdvösségére, jobban ragaszkodott mindvégig, mint a nagy világ legnagyobb nagysága, ezért a bűnéért megbüntesse oly súlyos kemény büntetéssel, mely e civilizált országban nem sújtja az apagyilkosokat sem.

Hat napig rajta okos, bölcs férfiak tanakodtak! A hetedik napon összegyűltek ismét, hogy kimondják az ítéletet. 453 magyar ember mondhatja el magáról, hogy bírói székét ilhét Kossuth Lajos felett. 153 bíró bölcsesebbnek véle vala, ha felé sem néz a tanács háznak, de a kik nagy számmal eljöttenek, 219-en azok közül úgy ítélték, hogy Kossuth Lajos immár nem méltó arra, hogy magyarnak neveztesse. Ha mind a 153 tarollevő e gyálázat ellen szavazott volna, a szégyen örök bélyegét akkor is többség sütötte volna a nemzet homlokára.

Ez a szégyen immár ott ég elolthatatlanul s nála jobban csak a fájdalom égeti szíveinket, hogy a magyar állam ezredéves fennállásának ünnepeit legnagyobb fiának, a szíveit kezd meg. Világra szóló nagy tragédia! Kossuth megmennt Magyarországot a második ezredévek, másik ezredévre szóló alkotásokat terem: Magyarország úgy indul neki a másik ezredévek, hogy szüntül Kossuthot.

Es vannak emberek, a kik csodálkoznak, (én Istenem csodálkoznak!) hogy én haza (mar hogy hazá) nem megyek; — és miután magyar polgári minőségemből kivételtettek, akadnak emberek, magyar emberek! a kik

A „DEBRECZEN” TÁRSZÁJA.

A SZÁMÜZÖTT KOSSUTH.

Ki még magyar, hogyha Kossuth nem az? Ki bitorolja e nevet tovább? Talán a sok hízog udvaronc, A kegyes, koncbeles leha báb? Gyáván hunyász sosem volt a magyar, Ulcso kegyet hízogni nem szokott. Tagadjuk el, hogy magyarok vagyunk, Ha nem tartjuk magyarnak Kossuthot.

Nem kell nekünk többé a nagy, dicső, Ki szabaddá tett eszt, szívet, kezét; Nem kell nekünk fonségese férfi jellem, Mely mindig úgy tett, a mint érezt; Lángelme, szív, mely csak értünk buzog, Kéz, mely csak a hazáért fáradozott. Tagadjuk el, hogy magyarok vagyunk, Ha nem tartjuk magyarnak Kossuthot.

Esélyesség, tapintat, így csufolják A gyavaságnak eltitkolt nevet, Bölcs mérséklet bókolni nyomorultaa, Drágok helyett kincsed ha szemét, Nem férfi kell, hogy vezérünk legyen, Ki megtört, ám hajolai nem tudott: Tagadjuk el, hogy magyarok vagyunk, Ha nem tartjuk magyarnak Kossuthot.

El szent neved, számüztöz ősz prófétánk, Történelmünk öröke őzi azt, S mig lesz magyar szív, tiszta, hű, igaz: Minden szent eszméd abbaa főnviraszt. Szégyen reánk, hogy most bemocskolák E szent nevet az elsüdtült vakok... Tagadjuk el, hogy magyarok vagyunk, Ha nem tartjuk magyarnak Kossuthot!

Benedek János.

Nem lesz nekem...

Nem lesz nekem nyarom a nyáron, A virágokat meg se látom, Szivem se ver már sebesebben, A tiszaparti füzesekben. A zizegő kalászu réten Ha bolyongok is, le nem tépem Buzavirágját bokrétnak, — Buzavirág-szemű kis lányak. Nem állok szóba senki mással, Csak egy-egy süttögő akácczal, Azzal se valamit beszélni, Csak egy ágtól levelet kérni...

Égész nap se teszek egyebet, Tepegetem majd e levelet, S mikor a leveleiből kifogyok: Valakire, messze gondolok!

Szabolcska Mihály.

Keleti rege.

— A „Debreczen” eredeti társzája. — Nureddin-Ybn-Abu Rum leggazdagabb bazartulajdonosának egyetlen fia volt. Nureddin homlokáról világgossz áradt, mint a hajnal fényében sugárzó, Édes vizek hullámain és lelke gazdag volt jószágban, mint Shirász kincsekben. Aikai meggyőzők voltak, mint a korán szurái. Csak egyet nem tudott: kenyeret keresni. Nureddin lelke olyan volt, mint a próféta — (kinek neve áldott legyen) — felholdja, melyben gyönyörködünk, mikor jószágosan szétárasztja szelid fényt, de mely nem életet, nem melegít a csak arra való, hogy a magában tündököljön. Nem volt egyszerű ember. Édes atya jó nevelést adott neki. Amit a rumi mósékban hirdettek a próféta szol-

láguralmat tudott teremteni. Naggyá lett a nemzet szemében is, de nagyott bukott a nemzet erkölcsi becsülésében, végsőt bukott, olyat, mint Napoleon, mert a tegnapi nap a magyar kormány, a magyar többség és annak mai vezére nézve erkölcsi Waterloo vala. És ki fog többé vágni, államférfi, ki érez is, nem pusztán rhetorként okoskodik, — hogy elérje a nemzeti becsülésnek azt a fokát, melyre Szilágyi eddig felemelkedett?

„But who would soar the solar height, To set in such a starless night?”

Napoleon bukásáról így énekel Byron. Ki akarna többé a nap magas fényéhez emelkedni, hogy ily csillag tala n éjszakába sülyedjen? Mert magasan fényelt eddig, végkép sötétebe sülyedt immár Szilágyi Dezső becsületes őszinte politikája is. Nincsen bizony azon a lejtőn megállás. A szolgasság póráza lerántja magát a napot a fényes égből, le abba a csillagtalan éjszakába, a hol kialszik, elhamvad minden, a hol csak a jogfeladás ingoványain tánczoló lidérc-fény csábit, von beljebb, tovább...

Magyarország „nagy” igazságügy-minisztere csak e lidérc-fényvel csalogat már bennünket. Üres az, álnok. Konok logica, még is kegyetlen hazugság. Kossuth maga expatriálta magát. Távol marad honától. Követeli, hogy engedjük járnai a maga utján és nem engedjük nekünk, hogy a magunkén haladjunk. Mily sivár, sötét, csalárd beszéd! Távol marad honától, igaz. De bárki, ha soha át nem lépi az ország határát, (pedig de hogy nem lépi), van é e hazához oly közel, magyarok szívében lakik-e egy is annyira bent, mint Kossuth Lajos? Követeli, hogy tiszteljük meggyőződését, mely szent, mint ő maga, „a szent öreg”, ki míg hazája ellenségei a haza pénzéből dus nyugdíjon élvezik renyhe vénységüket, ő, a haza jóltevője, kora hajnaltól, késő éjszakkáig nehéz munkában görnyed, hogy egy nagy századdal felérő élet-

nek utolsó napjaira kényerét megszerze? De izgatotte valaha csak egy szóval is a mai törvényes rend ellen, melyet bár kárhoztat, elítél, próféta lelke egész erejével, mert szolgasság rendjének itéli, mondotta-e csak egy szóval is, hogy e rendet erőszakosan kell megbolygatni? Mert más véleményen van ő, kinek véleménye után egykoron Európa fejedelmei jártak, mint van Magyarország fejedelme, azért expatriálta magát Kossuth Lajos? „A történelmi logica órájának számláján a perczmutató néha éveken át lassan mozog, azután egyszerre nagyot zökken — és megkondul az óraharang.” Ezt Kossuth Lajos így vallja, de így fogja még vallani Magyarország felséges uralkodó-háza is. Rajta fog állani, hogy kárát ne vallja. De Kossuth Lajost ez a hitvallás nem expatriálhatta.

Hiába minden magasztalás, melyet Szilágyi Kossuthra halmoz. Semmit sem hiszünk többé szavai őszinteségében. Ő és pártja, ők, mind a farizeusok megtagadták a mestert, ők taszították ki e hazából Kossuth Lajost, ők, kik kétséssé tettek tegnap mindent, mi szent, kétséssé a királyhoz való ragaszkodás értelmét, kétséssé magának a hazának fogalmát. Mi maradt meg mára és örökre, a mihez nem férhet kétség soha, nem a legnagyobb kétségbeesésben? Disraeli a nagy angol államférfi egyik enyészhetetlen becsú munkájában egy magyar leányt szerepeltet, ki ilyenformán szól: „napjainkban pedig, midőn minden kétségessé lesz a hon szerepét az egyedüli, melyhez ragaszkodni kell.”

Nincs több e hazában, ki ezt is megtagadta volna, mint azok, kik 139-czel többen lévén, mint ama 80 „épezzű, bátorsszívű ember,” elvégezték, hogy Kossuth ezentul, mint a „Lothair” magyarja, csak így szólhasson magáról:

„A sóhajtozás azokhoz illik, kiknek, mint nekem, nincs hazájuk.” De mikor ajkatokról elhangzott

lagok. Mind ott ragyogtak a félhold körül a folyam tükörén

— A multkor tévedtem, tündödt Nureddin. A folyam, mely elragad magától mindent, ez a szünetlen munka, ez e örökfelelőség képe, ez Allahnak legteketelesebb remeke, a folyamban lakozik az ideál...

Lón azonban, hogy Abu estére nem tudta követni a víz folyását, mert az egy óriási sziklahegy alá futott, annak terebéren eltűnt, a barlang szája körül pedig hyéna kölykök tanyáztak.

— Il Allah! Rasul Allah! Hát ismét tévedtem. Az erdő elvágja a folyam, a folyam elvész a sziklában, ez sem a végtelen. Menjünk tehát tovább. Fel a hegyre, mely elnyeli a folyamat; mert én keresem, mert én üldözöm az ideált!

— És Nureddin tovább ment. A bércz magaslátóról mindaz semminek tűnt fel egyszerre, a mi nem rég szép és tökéletesnek látszott. Új világok nyitlak meg előtte. Lelkét ismét megragadta a természet varázsa.

— Mi szép itt minden, ez az örökös tisztaság. Itt lakik a próféta szelleme. Itt öltözködik, innét nézi tükörét a természet. A hideg fellegekben, a magasban lakik az ok, az örök, az ideál!

De mire aztán a csikorgó hegyi szél havat seprte szeme közé, s észrevette, hogy jég és halál uralkodik felebb, s nincs ott élet, hanem enyészlet és megsemmisülés, nagyot sóhajtott:

— Még mindig tévedtem, de még mindig keresek!

— És Nureddin megint csak ment. Sietett lefelé a sziklás hegygerinczen. Lelkét kételyek szellege kezdte körüljárni.

— Hát semmi sem fog nek megnyugvást találatni — törödel. S amint jött volna lefelé, megpihent egy magános sírkö mellett. Ki feketik vajjon

tegnap a végzetes „igen“, nem rezdült-e meg bennetek a „nyugodt lelkiismeret“, nem hallottátok-e — mely abból a sohajtásból kelhet — a távoli vihar moráját, a mikor „a perczmutató — — egyszerre nagyot zökken — — és megkondul az óra-harang?“

B. S. — Belföldi hírek. A millénium. Az orsz. gyűl. függetlenségi és 48-as párt elhatározta, hogy az ezredéves ünnepély tárgyában Thaly Kálmán tegyen felszólalást a képviselőházban. — Püspöki beiktatás. Zelenka Pál újonnan választott evang. püspök beiktatása f. hó 28-án ment végbe Miskolczon. — A z u j s z á s z c o m e s. Brassói hírek szerint, a király már jóváhagyta Maurer Mihály orsz. képviselőnek Brassó megye főispánjává és szász comes-szé való kinevezését. — D a p s y L á s z l ó, a budapesti ref. főgimnázium tanára, a „Magyar Föld“ szerkesztője, ismert nevű közgazdasági író, csütörtökön reggel Budapesten elhunyt. — U j á l l a m t i t k á r. Belügyi államtitkárrá Szalavszky Gyula, Nyitramegye főispánja nevezett ki. Az új államtitkár ma tette le a hivatali esküt. — Gróf Szapáry István, Pest megye főispánja, hir szerint, lemondott.

— Országgyűlés. A képviselőház ülésén május 29-én. A képviselőház csütörtöki ülésén folytatták a honossági törvényjavaslat tárgyalását. A függetlenségi párt részéről felszóltak: Kun Miklós, a ki eles és beható kritika alá vette az 1879. honossági törvény intézkedéseit. Szala y Károly hosszasan foglalkozik Apponyi Albert gróf és Szilágyi Dezso miniszter beszédeivel és azokat büvészi előadásokhoz hasonlítja. Holló Lajos, a függetlenségi párt jeles tagja, a részletek egész sorozatával bizonyította, hogy a 10 év előtt megalkotott honossági törvény nagy politikai tévedés volt. Végül azt mondja, hogy a korona ne hatoljon be abba a szentélybe, a hol a nemzet házi istenei vannak elhelyezve s csak ha a korona átéri a nemzet kegyelmeit, akkor lesz a korona a korona számára igazán meghódítva. Kiválóan szép és nagy hatású volt a Győry Elek beszéde is, melyben pártunknak e jeles tagja hatalmas logikáját éppen úgy kitüntette, mint szónoklatának ekességét. Győry Elek Irányi Dániel javaslatával foglalkozott, részletesen fejtegette a beajuttatott javaslatot s azzal végete beszédét, hogy e törvényjavaslat általános igazságot képvisel, mely a legnagyobb hazafinak, mint Kossuth Lajos, épp úgy javára válik, mint a legcsekélyebb tót napzsámasnak. Szavait élénk eljenzés kísérte. Károlyi Gábor gróf, mint utolsó szónok, szellemesen, maró ironiával és a függetlenségi párt zajos eljenzésével. Szigorú bírálat alá vette a kormány eljárását s következőleg végete szavait: „Van-e valaki, Kossuthot nem tartaná magyar állampolgárnak? Ha van, álljon fel és legyen bátorosága a nemzet előtt kimondani! Ugy-e nincs? Akkor hát kimondhatom, hogy a ház Kossuth Lajost egyhangulag magyar állampolgárnak ismeri el!“ Alig hangzottak el az eljenzés, felemelkötött Csánád y Sándor, a 48-as és függetlenségi párt veterán tagja és szót kért. A jobb oldal zajongása közben mondta el rövid, de épp oly erős beszédét, a melylyel a javaslat elfogadóihoz csatlakozott. Ezzel elnök a vitát bezárta.

A képviselőház ülése má-

turbános kó alatt ez elhagyott helyen, gondolat magában. Talán olyan nyugtalan, elévedt kutató, mint én, avagy talán csak egyszerű pásztor, ki nem gondolkodott, hanem hitt. Talán a hit, a magába térő hívés adja meg a lélek nyugalmát.

— Hígyj, mondá neki valami belül, örülj, hogy elhatsz az imának, egyél gyökereket, aludj a sűrű árnyában, eszedbe jut mindig a paradicsom tubafája; ez az igazi élet-cél!

— És Nureddin elhitette magával, hogy ő hiszen. Imádkozott. A közeli forrásból turbánjával vizet merített, mosdott, bójtolt és veszekelt.

— Mindjárt másnap azonban gyökereket szakgató vihar kerekedett, a talik-betűs sarkóvet kicsavarta, ketté törte, ép midőn alá akart heveredni. Kicsibe mult, hogy magával nem ragadta követül, imádságostul.

— Allah Kerim! Allah Akbar! Mi lesz velem, hová meneküljek már? Hanem azért Nureddin még mindig keresztet és tovább ment.

— Leért a hegynek tulsó oldalán. Itt már nem talált sziklákat. Óriási óserdő terület el előtté, azt hitte megint ott van, ahonét kiindult.

A lombok renetegében apró szénégető gunyhót vett észre.

Fáradtan, de még mindig kutatva tért be. Az egyetlen kamrából álló gunyhóban derült homlok, kérdező szemű leányzó talált. Az első emberi lény vándorútján. Fáradt volt. Jól esett a nyugalom, s a száritott datolya, mivel az ifu nő megkínálta.

— És az örökké kutató lélek mintha fölmelegedett volna benne. Leány! Asszony! Gyönyör! még soha nem szerettem. Hátha ez az igazi cél!

— És amikor a nap éget, a virág oly könnyen kinyílik. És amikor a szív fája még nem érzett fejszecsapást, s a lombok nyugodtan

jus 30-án. A képviselőház tegnapi ülésén tartattak meg a zárbeszédet a honossági kérdésben. A zárbeszédet Bezere d j Viktor, a bizottsági előadó kezdte, s beszéde személyes felszólalásokra provokálta Herma n Ottó és Helfy Ignácot. Irányi Dániel nagyhatású zárbeszédében kijelenté, hogy a Kossuth visszahonosításért folyó harcnak nincs vége e nappal, mert a harcot a függetlenségi párt folytatni fogja. Gróf Apponyi Albert a saját álláspontját védelmezte, azután Tizsa Kálmán emelt szót. Legjelentősebb nyilatkozata az volt, hogy a diszpolgárságra vonatkozó nyilatkozatot ókorona tudtával és az egész kabinet szolidaritásával tette. Gróf Szapáry Gyula hosszabb beszédben rekapitulálta a folyót vitát. Az utolsó szónok Szilágyi Dezso volt, s Möricz Pélnak azon kijelentése után, hogy balközépi nezeitet a delegációról ma is fentartja, de a pártterdeknek alárendeli, kezdetét vette a szavazás. Az Irányi törvényjavaslat mellett szavazott 80, ellene pedig 219 képviselő, így 139 szótöbbséggel a közszegatási bizottság jelentése fogadtatott el. Kossuth tehát számúve van!

— Külföldi hírek. Erdékes eljegyzési hir. Klementina hercegnő, Stefánia özvegy trónörökösné nővere, bir szerint legközelebb jegyet vált a walesi herceg ifjabbával. — Parnellista zavarok. Pünköszt vasárnapján a parnellista zavarások Cashelban ismétlődtek. A tömeget rendőrség és katonaság oszlatta szét. Számos polgár megsebesült, néhány rendőrt megköveztet a nép. — Az áltálanos szavazás a t i j o g. A spanyol szenátus május 28-án az általános szavazati jogról szóló törvényjavaslatot végleg elfogadta. — Stefánia özvegy trónörökösné meglátogatta a bécsi kiállítás magyar osztályát. — Báró Koller Sándor, cs. és kir. tábornagynak, 77 éves korában elhunyt. — Letartóztatott n i h i l i s t á k. A párisi rendőrség 15 fiatal oroszot tartóztatott le, kiknek sok iratot és robbanóanyagokat találtak. — A P a n i c z a p ö r v e g e t e r t. A hadi törvénytiszteket tizenhat órai tanácskozás után tegnap hajnali 2 órakor hirdette ki az ítéletet. Panicza, a fejedelem és a miniszterek élete ellen irányuló s a jelenlegi kormányának idegen segéllyel való megbuktatását célzó özszeesküvés miatt egyelőre általi halálra ítéltett, de megkegyelmezésre ajánlják. Kaibukov, 9 évi, Rizov hsdnagot 6 évi, Auadott szintén 6 évi, Csavdorov és Kessinov tiszteket 3-3 évi, Stefanovot 5 havi fogságra ítélték, a felhavi vizsgálati fogság befejeztetésével. A többi vadított fölmentettek.

A „Csokonai kör“ ünnepéle.

Debreczen, május 31. A „Csokonai-kör“, melynek megalakulása nemcsak Debreczenben, hanem országosra emelt elismerést keltett, holnap tartja első ünnepélyét, holnap mutatja be először a nyilvánosságnak. E bemutatás minden bizonyítással olyan lesz, hogy meggyeri a közönséget s megkapítja a kör jó hírnevét. Az ünnepély programja igen gazdag s e mellett változatos. Nemcsak a helybeli írók, hanem a fővárosi tekintélyes irodalmi társaságok tagjai is közre fognak működni s lesz szerencsének hallani az operaház kiváló tagjának: A brányi Emilné urhölgynek dalait is. A mai nap folyamán részben már megérkeztek, — részben pedig még fognak érkezni városunkba: A brányi Emilné sz. Wein Margit urhölgy, gr. Teleki Sándor a Petőfi

zengenek, a fülemile oly könnyen megszólal. — hiszen a dal észrevételre, hiszen a szerelem csak álom, mely egy titkos istenség lehellétebből jó...

— Te rabnó, én gazdag ember vagyok, megtesztetted nekem, ugy sincs lelked, csak gyönyörre születted, de ha van is lelked, én megveszem! Légy az enyém!...

— Nem lehet, vitéz bey, vagy bölcs dervis, bármi légy is, keresztyén vagyok, szénegető felesége vagyok!

— És Nureddin-Yba-Abu tovább ment és keresi még mindig az ideált.

Dr. Sz. M.

A trónörökös keresztelése.

— Humoreszk. —

Irta: Kanizsai Endre.

(Folytatás.)

Három perc... egy irtózatoss pukkanás reszkettette meg a levegőt, s a körülállók szeme, szája — mintha szemközön-töttek volna őket — tele lett meleg vízzel, s folyót gözpará által lett teletit a levegő.

Mikor aztán ijedségből mindenki magához tért, nem látták többé a borjut sehol. Az emelvényen egy kis bárányhoz hasonló összeaszott bőre díszeltekedett.

— És a jó képh kávinista népek még az unokái is abban a hiszemben vannak ma napig is, hogy van ördög, boszorkány s annak a műve ez, senki másé...

A diszborju földi teemet, melyet most már egy kis iskolás fia is könnyen fölemelt, elásták a kert hátuljába. Mint mondják, azon a helyen nem is terem azóta semmi sem. — Az az hogy valami mégis.

A tiszteletes asszony környekét diánykertnek fogta tavasszal, s uramhá! azon a

társaság tagja, Zichy Antal a Kisfaludy-társaság tagja, A brányi Emil a Kisfaludy-és Petőfi-társaságok tagja s Komócsy József a Petőfi-társaság alelnöke. Isten hozta mindnyájukat Debreczenbe, a Csokonai városába!

Az ünnepélyre meghívott „Kisfaludy-társaság“ és az aradi „Kölcsey-egyesület“ meleg hangu levelekben köszöntek meg a meghívást s a „Kisfaludy-társaság“ kiemelt a „Csokonai-kör“ megalakulásának nagy jelentőségét. — A pozsonyi „Toldi-kör“ lelkes hangu üdvözölő táviratot küldött.

A bolognai ünnepély 3 részre oszlik. Első rész a d. e. 11 órakor a színházban tartandó matinéé, melynek műsora a következő: 1. Hunyady László induló. 2. „Csokonai óda.“ Irta és felolvassa Komócsy József. 3. „A tihanyi echóhoz.“ Eneklé a József. 4. „A származás.“ cz. 5. Részlet „A sevillai borbély“ cz. operából. Eneklé A brányi ne Wein Margit urhölgy. 6. „Csokonai lakodalmi felköszöntője.“ (Néma képlet, Jankó János eredeti festménye után. Rendezi Goady Károly) 7. Költemény. Irta és felolvassa: A brányi Emil. 8. „Hűség.“ Elbeszélése. Irta és felolvassa: Vértési Arnold. 9. „Madrédal az erdőben.“ Eneklé A brányi ne Wein Margit urhölgy. 10. „Ossian.“ Kardal. Előadja a deb. d. a. le. g. y. l. e. t. A ünnepély 2-ik részét képezi a nagyerdői vígadóban d. u. 2 órakor tartandó társas-e-béd (részvételi jegy 2 frt 30 kr.) — 3-ik — bezáró rész pedig — a nagyerdői vígadóban tartandó táncszertély lesz.

Ily gazdag programmal lép a „Csokonai kör“ a nyilvánosság elé!

V i d é k.

(Levelezés.)

H. Hadház, május 28.

Népszerség.

Tekintetes szerkesztő ur! Jól tudom, hogy kivált a mai időben — nehéz fogalomnak helyes meghatározását adni, mert hiszen fájdalom, már már mindnyájan a látszat emberei vagyunk, s ez sokszor csalódásba visz bennünket.

Azokban helyese-e, nem-e az én fogalmam — mit elmondok, a népszerségről: nekem mindegy; ha czélt értem beszédeimmel ismét és újra Hadházon: szívesen eltűrom a gáncot.

Nem régiben egy nyomtatványt adtak ill Hadházon a kezembe, mely egyszerűen, sok oldalsúl, világosan sorolja el a népnek a rendezett tanácsnak előnyét a nagy közszeggel szemközt.

A beszéd okos, a gondolat helyes; a dolog szomorú, hogy már addig vittek Hadházon a dologt, hogy ilyenell kell fölvilágosítani a népet, melynek becsületesebb gondolkodásu em messze tajon nem ismerék.

Kérdeztem aztán, hogy hát a műveltebb emberek közül van-e valaki, a ki a nagy közszeggé való átalakulás eszméjét par-tolná? — Azt mondták nekem, hogy van egy!

Azok a tudtom pedig azon egy nagy név, nagy bírtok örököse. Anyai azon egyik öséről szájról-szajra jár a sok adoma, a hajdu testver városok ajkain; mint mondják ő volt Hadháznak Hatvani professzora. Mi csak annyit szeretnénk, hogy reánk hagyta volna tudományát, melylyel aztán megtudnánk vái-

helyen a jó csanádi fajta dinnye magból keserű lapu sarjadzott.

— Nem is tudjak azóta kiirtani.

— A komasereg szétrebbent azonnal. Siettek haza, — de nem hogy otthoá maradjanak.

— Csak azért sem engednek magukon kifogni semmi csudának!

— Nemokara jöttek is vissza. A mire most vetemedtek, az aztán valóban áldozatkész-ség volt. Egyik legszebb kakasát hozta el, (az anyjuk megsíratta ugyan, de mit volt mit tenni) a másik kappant, libát, malacot. Egy fél óra múlva már mind bográcsba voltak hánnya. A levegőből elszállt a szénsavas göz-pára, helyét iutasos paprikas orrcsiklandozó kellemes száza foglalta el.

Az ebéd kész lett. A hosszú lőczákkal szegelyezett asztal körül helyet foglalt a falu nepe. Mikor aztán a kis trónörökös felavatták az anyaszentegyházban, s edes apja nevere beirták a vaskos matrikulába, (Keresztzúle, az egész ekieza volt egyetemlegesen) hozzá-fogtak a sok faradt-ag, lelkesedés, boszankodas és Isten csudáján való bamulat utaa — ebédelni.

Az ebéd derekán a kurátor uram kezébe vevén egy obios kancsót, odaállott a föl-citrázott hordó melle, s balkezebe fogván azt, s jobb kezét a csapra téve, széles basz-szát megtörölvén, szalított a nagyt. Esperes urnoz nyetekenépen: „Mióta az eszemet tudom, — pedig megettem már kenyerem javát, ilyen dolog még nem adta magát Kepefalván elő. Az jó Isten átka nehezedett reánk, meg is erdemejük, hogy ó-testamentombeli csodák törtéjenek velünk. Hogy is gondol-tonyolt, hogy egy kis fiúnak egy egész falu legyen a keresztzúleje. A kánon csak egy apát és egy anyát rendel. A kánon-ellen-es cselekmény miatt lett a mi ajándékunk egy perc alatt füst és pára, csoda, hogy ma-gunk is Sodoma es Gomora sorsára nem ju-

totzatni ma élő unokájának gondolat vilá-gát!

Tudjuk, hogy annak a nagy névnek ma élő egyik örököse, hallgatta a mag-gasb tudományokat; neveltetése, köre, szer-csenés körülményei mind közreműködték, hogy magas műveltséget szerezhesen. Vagyona, öszeköttetése, csak mindannyi emeljük, hogy tiszta fogalma legyen egy és más dolog-ról. És megis, hogy esik meg, hogy oly nagy sötétség van körötte a rendezett tanácsot illetőleg?!

Semmi más magyarázata nincs ennek, mint a balul értelmezett demok-rata ság keresése!

Volt idő, mikor az a nagy név örököse, aajtát bezárta, ajkát a szótólól megiltotta, — cipőjéről a port is leverte — volna, egy olyan ember közeledett, kivel ma karöltve jár a rendezett tanács elförlesében! És most miért szorongatja annak a másiknak tenyerét naponta? Mert azt mondja neki az a jó bá-rátnak kétes, ellenséggnek csekély ember, hogy így y lehet ó demokrata csupa-n! Mintha bizony még ha igaza volna is annak a szufförnek, hát olyan nagy szükség volna annak az illető urnak a népszerség-nek ily módon való hajhászás-sára!

Hiszen amint tudjuk, vagyona amit kez-el; az élet-mód, mit folytat; gondolat világa, melyben él, egészen más tért szábnak ki eleje, mint mire most oly nagyon vágyódik. Tudjuk róla, hogy vágyainak egyetlen hivatal sem konvenál.

Ha ő bírtokán, méhesében, a természet adta szüz gyönyöröket élvezheti, fel nem cse-reli azt bármely hivatali bíró puha kereve-telt sem!

Miért keresi hát és ilyen téveszt-tett uton a népszerséget?!

Mert, ama másik, a mi becsületés, józan gondolkodásu népniket rég megtagadott; sa-ját czéljainak elő, göggel telt; a kapavegtől rég elszakott, szellemi munkára meg képtelen eikenyeztetett elvtársa, saját czéljait csak úgy tudja elérni, ha egy ily nagy név bírtokosa, oda adja magát nevet neki!

A czél pedig az, hogy neki hivatali kell, mert így maga is kicsinyli önmagát! Ezért bujt belé a népbe, ezért töltötte meg fejt mindentele bizarr dolgokkal igen t. elvtar-sának.

Be kellett magát hizelegni egy oly eszmével, melynek varazsa eltakarja a mellek-erdekeket. Ez eszme pedig igen jónak bizi-nyult be mindig: a népen való ségi-tés; hangoztatása annak, hogy nem fi-zetünk pótdátót, inkább nagy közszegleszünk!

Elsőször felült ez eszmének azon igen t. férfi, azzan felült a nép; most aztán Jova-gó rajta mindenki; a h a r m a d i k m e g n e v e t i ö k e t r ö v i d l á t a s u k t, akik azt hiszik, hogy ók haladnak csak őt viszik a kitartott özözö czél-fele!

Igy áll a dolog!

Két alternatíva áll arra nézve, hogy ket egymással teljesen ellentétes gondolkodásu, természetü, műveltsége ember egy czél-eresére ily szorosan egyesüljön: vagy a k e n y e r s e r ü s é g, vagy tisztán politikai bü-nesz!

Ugyan a mi mellett ily köröm-szakadá-sig küzd azon két vezérferfiu igen t. egyike: nem tudna egy ma a ga olyan sulyt adni nevével, befolyásával a dolognak, hogy az sikerüljön? Ha igen, akkor ezen természet-

tottunk. Megérdemelőök, hogy e hordóban is a bor vízze változzék. De a milyen igaz, hogy a hordóban pompas ó-bor van s nem bé-akának, halaknak való pocsolyle, úgy engedje Isten ő fellege, hogy e kis trónörökös, ez új-szálott, atya halála után (az még soká... nagyon soká legyen) — kepefalvi pap lehes-sen s országoljon, mint edes atya, ez tekin-télyes közszeg lelki birodalmában!

Fülrészeltető „eljen“ kísérte a kurátor ur jó kívánságát, ki egyet fordítván a csapón, megindult sutorogva a hordó bebele, s pom-pas szöke Tiszavíz csorgott a csuporba...

A kurátor arczán fagyos verejtek gyón-gyóztott, halálsápadtan tántorgott vissza az asztalhoz, majd reszkető kézzel mutatva a vízzel telt csuprot, így szölt: „Sodoma és Gomora korát éljük, im megfogott beannunket az atok, a bor vízze változott!“ A paróchia rogtón mely gyászba borult. Az Esperes föl-keit az asztaltól, befogattott (ha esetleg kál-viasta nem lett volna, keresztet vetett volna magára) s ott hagyta az atkozott helyet. A komasereg is hosszú orral, lekonnyult fejlel ozzlott szét. Ott hagyták a nagy hordót is az asztal tejejen. Csinaljon vele a pap a mit akar, ók ugyan hozzá nem nyulnak.

Harom álló esztendeig nem mentek a da-róczy vásárra Kepefalvól.

Restelték a dologt szörnyen. A szomszéd-faluiak el is neveztek gunyból Kepefalvát Sodomának. Még ma is lehet hallani, mikor a kepefalviak jönnek egy csomóban képviselő-választásra, vásárra stb. „Jönnek a Sodo-misták!“

Nem mosta le róluik sem az eső, sem az idő az atkót. A kis trónörökös se lett Kepe-falvi pap, most is el, de nem kepefalván, egyike legderakabb Esperesainak, meg püs-pök is lehet belőle. Tóie hallottam e históriát supplikáns koromban.

(Vége. kör.)

ellenes egyesülés nagyobb erőt nem kölcsönöz a dolog kifejlődésének. Ha lehet, erkölcsi értékeiből, sulyából csak veszít. Tűz és a víz a nap fénye és az éj sötétsége nem ikertestvérek; Pedig mi azt véljük, hogy a két vezér-férfi egész egységüket tekintve — leg-
alább is ilyen ellentétek egymással. Előttünk az egyesülés kényszerűsége tje hát fen nem állhat!

Lehet az egyesülés azonban, tisztán csak politikai finesz!

No hát, amit mi utána járunk, a két pártvezér férfi egyikének karaktere sokkal egyenebb, gondolkodás menete tisztább, becsülete szennytelenebb, természetében egysze-
rűbb, hogy van a politikai finesz csavargós mesteriségét ő érthetné, azon járhatna, vérebe földolgozhatná! Nem neki való tudomány ez!

Tehát a két férfi egymással való egyesülése nem lehet politikai finesz — a egyik részről; a másik részről ma még nem szólunk semmit, majd jön idő az ő sulyának megítélésére is.

De hát mi magyarázata van e két ember ily egyesülésének? Semmi egyéb, csak egy nagy családás.

Abban a véleményben van a pártvezérek igen t. egyike, hogy ha a rendezett tanács elítörlesében buzog, ezzel használ a népnek.

Elbírheti ön igen t. uram, hogy ha valakit valamit becsülünk — leginkább becsüljük azon férfit, ki a népek valódi boldogsága előmozdításában buzogólkodik! Minden sorunk, gondolatunk, tettünk a népért volt eddig is, a népért létezzen ezután is! Hsennem mi nem vagyunk a delibábok hősei, sem álomlátók, sem vakok. — Mi a való élet követelményeit vesszük tekintetbe; azt határozott örült gondolatnak tartjuk, hogy egy oly zászló alá szegődjünk, melyet ha bárhol széles e hazában ma kibontanak, feljajdul rre az egész haza józan közönsége és sira sulyedésen, mely vár azon helyre, hol elfogadják a rendezett tanács helyett, a nagy község felállítását!

Mert a fegyverek közül, mit önök kovacsoltak uraim a tanács ellen: igen gyenge, életlen az, hogy csak a község igipót adóvetnek ki, úgy állhat fenn a rendezett tanács!

Statisztikailag lesz kimutatva, hogy ez csak ámtás!

Mi itt e helyen csak annyit mondunk, hogy okos gazdálkodás mellett századokig nem lesz fél krajczár pótdóra sem szüksége Hadháznak s mégis lehet rendezett tanácsa!

Elibírheti a pártvezérek igen t. egyike, hogy ha csak használynilag is igazolva látnók mi azt, hogy előnyösebb leend a nagy község szervezkedés, ma kezét adnak a hadhá-
nánk együttesen. De mi a jövőt nézve mindig, a pokol szültöttek tartjuk e gondolatot; melyek fel önök e gyermeket, meglássák, mily kinokat fog az szerezni legelőször is önök számára!

Es teremő isten! mire számítanak? Arra, hogy a vérmege feje, a főispán segíteni fogja őket e munkában! Hát elfeledtek önök uraim, hogy mikor szegény Dorog ebben mozgott, miben ma önök: éppen a jelenlegi vármegei főispán volt az, aki állását is kész volt kötni a rendezett tanács fenmaradásához Dorogon!

S ma önöknek uraim szinte hive volna e munka kivételben?

Nem a van a dologban uraim! ha biztatják önöket talán felsőbb helyről, hát annak más a magyarázata. Boszankodnak ott fenn azon, hogy innen Hadháznál függetlenségi párti a képviselő mindig, hogy itt zóid ágra nem tud vergődni a kormánypárt soha. Ha önök oly nagyon óhajják a nagy községet, hát hiszen ott fenn meg azt mondják, jól van, hanem akkor hallani sem akarunk függetlenségi képviselőt többé! És hogy ez így van, meglátszik onnan, hogy ez a tiszta függetlenségi érzelmi, eddig még meg nem vesztegethetett negyvennyolcas hadházi nép: nem akar szervezkedni ma a még, mert vezetői úgy vélekednek, hogyha megtudják ezt Debreczenben, akkor baj talál lenni a nagy községet illetőleg!

Igy ámitják önök uraim! először magokat; mivel azt hiszik, hogy a hatalommal szemközt lehet zsákba macskát árulni; másodsor a hatalmat is, kiük már szavukat adták politikai meggyőződésük megváltozására: pedig itthon azt hirdetik, hogy ilyen eszköz-
ágában sincs.

Igy ámitják a népet, melynek fogalma sincs arról, hogy vezérel politikai hitvallásuk áruba bocsátásával akarnak rajtuk — segíteni! amikor aztán szépen beletereltetnek a hatalom karjai közé! Hát még ha olyan hátul ütője lesz a meggondolatlan cselekedetnek, ahova ma a birtokosságigent. kettős elnök-sége gondolai sem bírly melyről ma még mi is hallgatunk. Akkor tünk ki, milyen volt azon ut, melyen ma oly sokan keresik a népszerűséget! No hát ilyen uton akarni lenni népszerűnek s igérni boldogságot, annak az ugys sokat sanyargotunk, sok csalódást látott népek: nem kérünk belőle!

A munka, mit önök végeznek ma uraim, egy kitűnő színes játéka, megtapsolják, de eltenni haszonnal élvezetül holnapra belőle semmit sem lehet; a miénk a mesternek ké-

pe, melynek klasszikus volta az idővel csak bővekedhetik; mutatóványokat adnak önök egy magasra kifeszített kötelén, meg is bámulhatják sokan: de egy félrelepes — s önöknek nyakuk szegve van; a mi talpaik alatt ott van az édes anyai föld, melynek minden por-szeme hősök vérével áztatott, mi csak akkor veszünk el, ha az a föld futást tévesztve a semmiségbe hull. Vessző-paripa, melyen most haladnak, azt hiszik, hogy az viszi önöket, pedig önök tánczolniak helyette. Három század viharát átelt csatamén a miénk, ki látta közdeni, harczolni Bocskaitól eddig a magyar névre annyit árasztó hősök ezreit. Mi vagyunk az ő k egyenes unokái, mert nem adjuk el azt, mit önök nekünk drágán megszer-zettek. Miénk a nép is, melyért küzdünk, s jövőjét biztosítani akarjuk.

Ezen értelemben akarunk mi népszerűek lenni. Ez alá a zászló alá hívjuk önöket is uraim! Városunk népének boldogsága a jövő nagysága városunkra ezen az uton szület-nek meg.

Értsük meg egymást uraim míg nem késő!

Egy fegyelmezett erkölcsű, jellemű, tiszta észjárású tábor hívja önöket fel egyesülésre, mely biztosan fölér egynek, ma még legalább is ketes értékevel! Ugy legyen!

r. l.

HELYI HIREK.

* A függetlenségi párt és kör júniusa, mely június 8-án tartatik meg a „Margit-fürdő“ nagy termében, igen látogatottnak s nagy-szabásusnak ígérkezik. A rendezőség az elő-készületek legnagyobb részét már megette s a rendezőség buzgalma bizonyára eleri a ki-vánt sikert. A meghívók széküldettek. Ha valaki tevedésből meghívót nem kapott volna, de arra igényt tart, sziveskedjék az iránt a függetlenségi körben jelentkezni. A tánczvi-galmon jelen lesz Thaly Kálmán képviselő ur is, ki holnap Debreczenbe érkezik. — A rendező-bizottság ma este 6 órakor a függet-lenségi körben értekezletet tart.

* Városi közgyűlés. A csütörtöki városi közgyűlésről szölo tudósításunk pótlásul kö-zöljük még a következőket: A házi pénztár 1889 ik évi zárszámadása 1.145,780 frt bevétel-
tel és 1.143,323 frt kiadással jóváhagyott. Az ökörfogatok beszűntetése, melyet már ré-
gen sürgetnek, a tanács javaslata alapján el-
határozottat. Ezzel egy régi óhaj meg teljes-
esedésbe. A rendőor alkaptányok választása
érdekében a közgyűlés előtt 24 órával benyuj-
tott önálló indítvány javaslattal véget kiar-
datott a tanácsnak. A 9-ik gyűléstört (melynek szükségét a csapó-utcai kultúrös-
részen, fejtegettük) felállításának érdekében
benyujtott kérények a tanács javaslataira el-
utasítottak. Rövid idő múlva majd rájön a
tanács, hogy bizony csak a község lesz ott a
gyűléstörtarra! A gyűlés d. u. 2 órakor ért
véget.

* Egyház. A debreczeni ref. egyház ta-
nácstermében 1890-ik évi június hó 1. só nap-
ján d. e. 10 órakor közgyűlést tartatik. —
Tárgy: Tanárvalasztó küldöttségi tagok meg-
választása. — Mivel a Csonkai-ünnepe-
ly miatt a gyűlés pontban 10 órakor megkezdé-
tik, a pontos megjelenés kériük.

* A büdzentimihályi sikkasztó bankigaz-
gató dr. Köstler Lajos és társai ügyében teg-
napelőtt hozott ítéletet a kir. tábla. Köstler
az okirathamisítás vádjá alól fölmentte, a csal-
lás miatt rá mért három évi fegyház büntetést
pedig két évre szállította le. Löwy Mátás
vádoltat a csalás vádjá alól mestette föl,
s az okirathamisítás miatt rért mért hat évi
fegyházbüntetést 4 és fél évi fegyházra szál-
lította le. A kir. tábla egyebekben helyben-
hagyta az elsőfoku bíróság ítéletét.

* Szenczázós hír. A budapesti lapok sorra kö-
lik azon szenczázós hírt, hogy gr. Csáky Albin minisz-
ter kis fia letette s vizsgálót a III-ik elemi osztály
tantárgyaiból. Hozzáteszt még azt is, hogy a viz-
sálat igen jól sikerült. Furcsa; Hisz ha a
közoktatásügyi miniszter fiát is megbuktatnák, mi sora
várna akkor a többi tanulóknak?

* Orfeum Holnap az iparos ifj. tánczvigal-
ma és hetőn az új tagok előkészülete miatt
előadás nem tartatik. Kedden számos új tag
felépítéssel nyitattik meg az első Debreczeni
Orpheum a „Margit“ fűrdőben.

* Közúti kereskedősegédet alkalmaz-
zók, ügyes kiszolgálót és kirakat rendezőt —
ajánlata beküldése után Rosenbergr Ede
Csongrádon.

* Sok évi megfigyeles. — Emésztést
gyengeségnek és étvágyhiánynál, általában
minden gyomorbetegségnél, a valódi „Moll-féle
seidlitzporok“ bizonyultak a leg-
sikeresebbeknek a többi szerek fölött, minden
gyomor erősítő és vértisztító közt. Egy doboz
ára 1 frt. — Széküldés naponta utánvétellel
Moll A. gyógyszerész és cs. kir. udv. szállító
áltat, Bécs, I. Tuchlauben 9. — A vidéki
gyógyszertárakban határozottan Moll A. készit-
ménye kérandó az ő gyári jelvényével és
aláírásával. 3.

A szép s regényes Góliczvály t. ez.
látogatónak ajánlom

PELLESS-PARK
czimű telepet Szepes-Remetén; pósta-távi-
ró- és vasuti állomás ugyanott.

Telepem a Gólicz folyó partján a hegy-
ség déli lejtőjének tövében egy szép s 20
hold kiterjedésű, gyönyörű kilátású fenyes
mellett a szelek s különösen éjszaka ellen tö-
keletesen védett helyen, egynéhány parczra a
Gólicz vasut Szepes-Remeteti állomástól
fekszik.

A kitűnő éghajlati fekvés, a tiszta, füst
és pormentes, friss és elevenítő levegő miatt
egy betegeknek, lábadozóknak, valamint nyá-
ralóknak, hosszabb tartózkodási helyül nagy-
ajánlható. Touristák számára is központ a
még kevésbé ösmert Góliczvályi nagyszerű
kirándulási helyekre.

A kegyelmesen berendezett szobák ára
naponta 50 krtól 1 frt 40 krig.

A teljes ellátás, mely áll: reggeli, ebéd
és vacsorából, állandó vendégek részére na-
pontosa 1 frt 50 kr.

Hidig s meleg fürdők mindig szolgál-
tatnak.

A parkban levő sétányok, tekepálya, az
étteremben kített napi lapok, a környékben
levő nagyszerű kirándulási helyek bő alkalmat
nyújtanak a szórakoztatásra.

A községi orvos, ki az intézetben lakik,
egyuttal fürdő orvos is.

Bővebb felvilágosítással kívánatra szive-
sen solgál.

Pelless József
Szepes-Remetén.

Csonkai Vitéz Mihályról.

Debreczen társadalmi és irodalmi éle-
tere nagyfontosságú „Csonkai kör“
vasárnapj ünnepélye alkalmából nem lesz ér-
dektelen olvasóinknak egy-két érdekes adattal
szolgálnunk a Csonkai életörténetéhez. Tud-
valevő dolog, hogy Csonkai „jóvőru“ diák
ember volt, mit az akkori vaskalapos profes-
sorok sehogysan túrték el neki s e miattel-
vezette a poetai professzor állását. Ennek az e-
setnek a történetét legjobban megvilágítják azok
ajegyző könyvek, melyek ügyében adebreczeni
ref. egyháznak 1794 évi december 16-iki,
1795 évi január 17-iki és 1795 évi január 27-
iki gyűlésen vetettek fel Gál András predr.
jegyző által.

E jegyzőkönyveket a debreczeni egyház
levéltárában őrzik, innen engedtek át lapunk
számára.

E három jegyzőkönyv a következő:

I.
Anno 1795. Január 17-én. A debreczeni
Reformatus Ekklesiának gyűlése. Tttes Domo-
kos Lajos uram előlétele alatt. Jelen vol-
tak: T. nemz. Simóni Sámuel, Dömsödi Sám-
uel, Tikos István, Kaszoni János, Barta
János uraimék.

Predr. T. T. Szikszai György, Benedek
Mihály és Prof. T. Szilágyi Gábor, Kotsi István
ur és Predr. Gál András.

Tekintetes Domokos Lajos ur referálja,
hogy T. Prof. Szilágyi Gábor urnak sok pan-
aszva van mostani Poetai Preceptor Csonkai
Mihály ellen, mely panaszokat előadott Prof.
T. Szilágyi Gábor ur a Consistorium előtt
ezekben:

Hogy ő sem azelőtt, sem most az iskolai
Törvényeket nem observálja: a házban nem
há, ámbar már czítálatva erről megietetett:
ez előtt való esztendőknben a professioikat nem
járta.

De kivált most ez a panasz ellene: hogy
a Tanítványait elrontotta, azokat részszege-
re, pipázásra kapapta, nevezetelen most közeleb-
a Bachus temetést produkálván, azokat na-
gyon megittatta.

Ezert tzi áltatván most, e mellett az is
objiciáltatott, hogy templomba nem jár. Erre
azt felelte, hogy ő két óráig egy helyben nem
ülhet, az erős éneklést nem szenvedheti. Ob-
jiciáltatott az is, hogy tanítványai közül ne-
melyeket keső eslig marasztalt magánál a
cklassisban Ezekért a legényvel degradálta-
ott. Ekkor bosszuságból egy levelet írt Prof.
T. Szilágyi G. urnak; mutogatta sok desáknak,
de dehortáltak, hogy el ne küldje, tsakugyan
mivel az mintogy ott hevert a házban, a
Contrascrība megtaláltatván, kezébe szolgál-
tatta T. Prof. urnak.

Azután következett ez, hogy a mult
szombaton kimenő T. Szilágyi Gábor ur T.
Kotsi István ural az erdőre, ott találta ne-
vezett Csonkai Mihályt 20 tanítványával.
Ezek pipáztak és egy közülük akkor sem ve-
te ki a szájából a pipát, a mikor odaérkeztek
T. Prof. uraimék. T. Szilágyi Gábor ur azoa
vakmerő gyermeket megdorgálta, sőt mind-
nyájukat, hogy miért pipáztak és a precep-
torokat is, hogy miért engedti meg nekik.
Erre Csonkai azt mondotta: ki determinálja
az időt, a melyben szabad pipázni: mondja
csak T. Prof. ur, mert ő nem tudja.

Ez sokszor gyönyolva mondta és más-
okat sokat nagy kitesző csufolással, grimással
egy, hogy utóljára is mikor T. Prof. uraimék
eljöttek: Jutka versit daloltatta a gyerme-
kekkel.

T. Rector Kotsi István ur is azt mon-
dotta a Consistorium előtt, hogy jut eszébe,
hogy nagyobb részt egy volt a dolog a mint
elbeszélte T. Szilágyi Gábor ur.

Ámbar Csonkai Mihály urnak van com-
petens fóruma: mivel az minden lehető rossz
következtetése keltavoztatására determináltatott,
hogy a Comizistorium részéről deputáció ren-
delteszen, mely az iskolai szekkel együtt ezen
dologt megítélje. Deputálódtak: T. senior Do-
mos Lajos és Simóni Sámuel urak, Predr. T.
Szikszai György uram és én Predr. Gál
András.

II.
1795. Jan. 17. Jelen voltak Tttes nemz.
Domokos Lajos. Főbíró Szombathi István,
Vadászi László, Simóni Sámuel, Bözörményi
Pál, Dömsödi Sámuel, Tikos István, Barta
János, Margitai György, Kaszoni János
uraimék.

Prof. Kotsi István Budai Esaiás és Predr.
Gál András.

Tttes Domokos Lajos ur proponálta, hogy
a minap végzés szerint deputáció frendeledött
a poeták praceptorá dolgában.

Ez a deputáció az iskolai sedessel
együtt íteletet hozott reá: de Csonkai Tiszt.
superintendens urhoz és T. super. ur általa
a Főtszteendő superintendenciához folyako-
dott. Produkálta is a közelebb mult superin-
tendenciák gyűlésein T. Superintendens uram
az Instancziáját. Erre az végeztetett; hogy
ezen Instanczia közöltesse a helybeli consis-
toriummal és ennek feleletét a Ven. Superin-
tendenzia elvárja.

Erre nézve felvolvasódott Csonkainak a
Ven. Superintendenziahoz adott Instancziája,
annak utána az is, a mit a régi tanítványai
adtak mellette T. Superintendens urhoz. El-
olvasódott az is, a mit küldött Tttes Domokos
Lajos urnak, az is a Tttes ur által insinual-
most a Consistoriumnak. Végezetre felvolvasó-
dott a Deputációznak és iskolai szeknek Cso-
konaira hozott sentenciája.

A végzés az lett, hogy kell felelni a
Ven. Superintendenciának és a feleletbe be-
le kell tenoi, hogy sajnálja a Consistorium,
hogy ugy hallja, hogy a superintendencia előtt
interessentiával vádoztatott a deputáció, ho-
lott az Instans keresében maga megismeri,
hogy igaz, sőt kedvező az instanczia.

III.
1795 Jan 27. Jelen voltak: Tttes nemz.
Domokos Lajos, Simóni Sámuel, Bözörményi-
Pál, Dömsödi Sámuel, Tikos István, Barta
János, Margitai György, Erdei Péter uraimék.
Predr. T. Szikszai György, Benedek Mi-
hály uraimék és én Gál András Predr.

Tttes Domokos L. proponálta, hogy mintegy
1 héttel azelőtt Csonkai volt a Tttes urnál, ott
szomoruan panaszkodott, hogy már oda van,
jövendelmek után nem remélhet, beteleletől
és miaden promotziótól megfosztódott; kéri,
hogy tetetődjön vissza a preceptorásába. A
Tttes ámbár minden módon akarta tsendesi-
teni, de mivel le nem tesadesedett, megígerte
neki, hogy megégyezzer a Consistorium előtt
fogja a dolgot proponálni, most azt akarta a
Tttes ur cselekedni.

Erre az lett a végzés, minthogy Cso-
kai Mihály a deputáció előtt is megmondta,
hogy mig ő preceptor lesz azokat cselekszi a
melyek neki objiciálódtak: azóla is mióta
kitévődött nem adta jelet megjobbulásának,
nevezetesen sem templomba, sem professio-
nem volt, T. Prof. Szilágyi Gábor urat sem
deprecálta: azért megáll a consistorium a
deputáció és iskolai Sedes sentenciája mel-
lett.

Ezt t. Rect. Prof. Kotsi István uram
adja tudtára és azt is, hogy ezután tartsa
magát a törvényhez, ha (a mint mondja) be-
teges, mennyen ki a kollégiumból és gyógyi-
tasa magát, különben ha excessusai lesznek,
tízitódók és a törvény szerint büntetődik.

Főzserkesztő: Szinay Gyula.
Felelős szerkesztő: Kósa Barna.
Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.
Kiadó: Kutasi Imre.

DEBRECZENBEN,

a „Margit“ fűrdő-intézet telepén ujon-
nan épített, s a mai tudomány színvo-
nalán álló

HIDEGVIZ GYÓGYINTÉZET

május hó 20-án megnyilt.

Helyi vasuti közlekedés, — nyilvános
telefon összeköttetés, — árnyas sétá-
nyok, — kitűnő vendéglő. — Vidéki
vendégek ellátásáról gondoskodva van.
Intézeti orvos:

Med. Univ. Dr. TIHANYI SÁMUEL.

Kimerítő programmok a fűrdő pénztrá-
nál és kívánatra a vidékre bérmentve
megküldetik. — Előjegyzések a fűrdő-
pénztárnál bármikor elfogadtatnak.

Arverési hirdetés.

A debreczeni ref. egyház gazdasági
szakbizottságának 7/1890. számú hatá-
rozatával a Szepesen, a vasut és a szo-
vát-ut között fekvő 64 és fél nyilas,
vagyis 362 hold és 130 □ öl tag föld
1890. évi október hó elsejétől kezdődő
egymásután 12 évre az előre elkészített
építkezési tervrajz szerint, felszerelendő
épületekkel együtt, haszonbérbe árverés-
sen kiadása elrendeltetvén, — ennél fogva
az árverésnek a debreczeni ref. egyház
tanácstermében az árverés megtartására,
az 1890. év június hó 4. napjának dél-
utáni három órája kitűzettek, melyre az
árverelni szándékozók azzal az értesíté-
ssel hivatnak meg, hogy az árverési
feltételek és az építkezési tervrajz a
haszonbérbe adó egyház hivatalos he-
lyiségében megtekinthetők.

Debreczen, 1890. Május hó 17.

Otrokocsi Végh János,

a deb. ref. egyház algonokna,

